

СТРАТЕГИЯ
ЗА РАЗВИТИЕТО НА
ПРЕДУЧИЛИЩНОТО И УЧИЛИЩНОТО
ОБРАЗОВАНИЕ
В ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
ЗА ПЕРИОДА 2016 – 2020 ГОДИНА

Приета с Решение № 21 по Протокол № 16/22.12.2016 г. на Общински съвет Търговище

Декември 2016 година

I.Въведение стр. 3
II. Демографски и социално-икономически данни стр. 4
1. Население и демографски тенденции в община Търговище 2016 г. стр. 4
2. Структура на общинската образователна система стр. 6

III. Състояние на образователната система в община Търговище 2016 г. стр. 6
1. Предучилищно образование стр. 6
2. Училищно образование стр. 8
3. Професионално образование стр. 10
4. Педагогически и непедагогически ресурс в образователната система стр. 11

IV. Управление на образователната система стр. 12
1. Функции на Дирекция „Хуманитарни дейности“ в община Търговище стр. 12
2. Бюджет на общинските образователни институции стр. 13

V. Социални политики в системата на образованието стр. 16
1. Подкрепа за личностното развитие на деца и ученици стр. 16
2. Превенция на отпадане от образователната система стр. 19
3. Осигуряване на безопасна среда и столово хранене стр. 22
4. Състояние на сградите – среда и условия за провеждане на образователния процес стр. 23

VI. SWOT анализ стр. 24

VII. Визия за развитие на общинската образователна система стр. 27
1. Принципи при реализиране на стратегията стр. 27
2. Принципи на Стратегията, свързани със специалните приоритети от ЗПУО стр. 27

VIII. Стратегически цели и мерки стр. 28

IX. Очаквани резултати, индикатори стр. 29

X. Финансиране на целите и мерките на стратегията стр. 33

XI. Планиране и оценка на изпълнение на целите на стратегията стр. 33

XII. Заключение стр. 34

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Образователната система има определяща роля за демографското, икономическо и социално развитие на обществото. Нейната значимост я определя като един от основните ангажименти на местната власт. Виждането за бъдещето й определя професионалното, социално и личностно реализиране на младите хора и допринася за подобряване качеството на живот в общината. Приоритетите в образователната система гарантират устойчиво развитие и конкуренто-способност на общината.

Стратегията за развитие на образователната система в община Търговище е своеобразна част от националния проект за реформиране и модернизиране на образователната система и за осигуряване на качествено образование на младите хора. Тя съдържа идеи и принципи за развитие на образованието в общината и е трайно обвързана с политиките в сферата на икономиката, културата, социалните услуги, здравеопазването.

Стратегическият документ за развитие на образователния процес в община Търговище има за задача да проследи социално-икономическите фактори, имащи пряко влияние върху развитието на града и общината.

Стратегията е изготвена за периода 2016 – 2020 г. и представя политиките в сферата на образованието. Изгражда визията, целите и индикаторите, гарантиращи устойчивите промени в образователната системата на общината.

Представен е анализ на състоянието и определя целите и приоритетите за 4-ри годишен период на развитие, който е съобразен с европейските и националните политики за децата и учениците:

- гарантиране на равен достъп до образование;
- осигуряване на качествено образование;
- създаване условия за разгръщане таланта на всяко дете;
- създаване на равни възможности за деца от социално уязвими групи;
- осигуряване знания и умения за успешна житейска реализация.

Участниците и партньорите в процеса на планиране и реализиране на образователната политика на местно ниво се обединяват около принципите за съответствие на общинската стратегия с реалните потребности от образование, надграждане върху достиженията и натрупания опит в планирането, управлението и предоставянето на образователните услуги, иновативност и гъвкавост при планираните образователни дейности, законосъобразност и обвързаност с нормативната уредба на Република България.

Стратегията за развитие се основава и на приоритетите, целите и стандартите, заложени в Националната програма за развитие „България 2020" и следните стратегически документи:

1. Национална стратегия за демографско развитие на населението в Република България (2012-2030 г.)
2. Национална стратегия за детето 2008-2018 г.
3. Национална стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012-2020)
4. Национална стратегия за учене през целия живот 2014-2020 г.
5. Стратегия за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система (2013 г. – 2020)
6. Национална стратегия за развитие на педагогическите кадри (2014–2020)
7. Стратегия за ефективно прилагане на информационни и комуникационни технологии в образованието и науката на Република България (2014-2020 г.)
8. Оперативни програми 2014 – 2020
9. Закон за местното самоуправление и местната администрация
10. Закон за предучилищното и училищното образование
11. Закон за здравето
12. Закон за закрила на детето

13. Закон за защита от дискриминация
14. Областен план за развитие на област Търговище
15. Общински план за развитие на община Търговище

Стратегията за образованието отразява визията на община Търговище за приоритетите в образователната политика и развитието на Общината.

Използвайки добрите европейски практики за активно участие на гражданите в местното управление, програмният документ е разработен и представен на заинтересованите страни: структурите в системата на образованието, социалните партньори, водещи обществени институции в Община Търговище, чиято роля и ангажимент при изпълнение на заложените дейности в стратегията, ще гарантират успешното й реализиране.

- Общински съвет;
- Общинска администрация;
- Обществен съвет по култура и образование към община Търговище;
- Детски градини;
- Общински и държавни училища, училищни настоятелства, Обществени съвети;
- Ученически съвети;
- Представители на синдикални организации;
- Отдел за закрила на детето;
- Общинска комисия за БППМН;
- Организации от неправителствения сектор, Спортни клубове;
- Медии.

Национална рамка за развитие на училищното образование до 2020 г.

Водещи национални цели в областта на образованието до 2020 г. са:

1) Дял на преждевременно напусналите образователната система до 11%.

2) Дял на 20-24 годишните със завършено висше образование - 36%.

Области в Национална програма за развитие „България 2020"

1. Модернизация на образователната система за предоставяне на достъпно и качествено образование.

2. Управление качеството на образование и на младежките дейности.

3. Подобряване на материално-техническата база за образование, обучение и младежки дейности.

II.ДЕМОГРАФСКИ И СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКИ ДАННИ В ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ

1. НАСЕЛЕНИЕ И ДЕМОГРАФСКИ ТЕНДЕНЦИИ В ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ КЪМ 2016 Г.

Динамиката на населението в община Търговище през последните пет години се характеризира с негативни тенденции, водещи до намаляване на населението в границите 0-40 години. Основните фактори, влияещи на негативните демографски процеси, са ниската раждаемост, вътрешна и външна миграция. Те са следствие от социално-икономическите проблеми в развитието на общината. Високата безработицата в селските райони и ниското заплащане на труда, ускоряват процесите на напускане на младите хора на община Търговище и търсене на работа извън страната или в по-развити икономически центрове в България. Населението в Търговищка община намалява, аналогично на тенденциите в страната.

През 2015 г. в Общината живее 0,8 % от население на България, а в град Търговище е концентрирано 47,72 % от населението на областта. Според данни на НСИ, към 31.12.2015 г. населението на Община Търговище е **54 979** души.

година / район	2010	2011	2012	2013	2014	2015
България	7 504 868	7 327 224	7 284 552	7 245 677	7 202 198	7 153 84
Област Търговище	127 832	119 865	118 786	117 719	116 420	115 211
Община Търговище	59 855	56 868	56 478	56 083	55 596	54 979

Източник: Национален статистически институт

Възрастовата структура на населението в общината е неблагоприятна. Относителният дял на лицата под трудоспособна възраст е 16,23 %, в трудоспособна възраст е 60,32 %, а над трудоспособна възраст е 23,45 %.

Анализът на възрастовата структура показва тенденция за намаляване на населението в детска и репродуктивна възраст в гр. Търговище и общината. Това води до намаляване броя на децата, подлежащи на обучение в детските градини и училищата.

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ						
Възрастови категории	**всичко**	**%**	**мъже**	**%**	**жени**	**%**
ОБЩО	**54 974**		**26 654**		**28 320**	
Под трудоспособна възраст	8 923	16,23 %	4 500	16,88 %	4 423	15,62 %
В трудоспособна възраст	33 159	60,32 %	17 371	65,17 %	15 788	55,75 %
Над трудоспособна възраст	12 892	23,45 %	4 783	17,94 %	8 109	28,63 %

ГРАД ТЪРГОВИЩЕ						
Възрастови категории	**всичко**	**%**	**мъже**	**%**	**жени**	**%**
ОБЩО	**35 841**		**17 131**		**18 710**	
Под трудоспособна възраст	5 343	14,91 %	2 739	15,99 %	2 604	13,92 %
В трудоспособна възраст	22 614	63,10 %	11 579	67,59 %	11 035	58,98 %
Над трудоспособна възраст	7 884	22,00 %	2 813	16,42 %	5 071	27,10 %

Източник: Национален статистически институт

Данните на НСИ за детското население в област Търговище към 31.12.2015 г. показват общо **22 455** деца на възраст до 19 г. В таблицата по-долу е показано тяхното разпределение по възрасти.

Категория	Възраст	Брой
Област Търговище	0	1 073
	1 - 4	4 372
	5 - 9	5 710
	10 - 14	5 704
	15 - 19	5 596

Източник: Национален статистически институт

2. СТРУКТУРА НА ОБЩИНСКАТА ОБРАЗОВАТЕЛНА СИСТЕМА

Като първостепенен разпоредител с бюджет Община Търговище осигурява политика на образователните услуги за децата и учениците по отношение обхват на подлежащите за задължително обучение, достъп до образователни институции, материално-техническо и финансово осигуряване на образованието.

През 2016/2017 учебна година на територията на община Търговище функционират общо 37 образователни институции - 25 училища и 12 детски градини. 21 от институциите са общински, а останали 6 – държавни. Всички училища и детски градини прилагат системата на делегиран бюджет.

В град Търговище има 15 училища – основни и средни. Десет основни училища се намират в селата – с. Буйново, с. Вардун, с. Голямо ново, с. Драгановец, с. Дралфа, с. Лиляк, с. Макариополско, с. Надарево, с. Подгорица и с. Руец.

Общинските училища се разделят както следва: четиринадесет основни, две средни, една профилирана гимназия, едно спортно училище и една професионална гимназия. На територията на град Търговище се намират четири професионални гимназии, едно помощно училище и едно специално училище, финансирани от държавния бюджет.

В града и селата функционират 9 средищни училища и 1 приемащо, които са преимуществени ползватели на 18 ученически автобуса.

Предучилищното обучение и възпитание се осъществява от дванадесет детски заведения в Община Търговище. Групи към съответната детска градина има в кв. Въбел и селата: Търновца, Дралфа, Драгановец, Росина, Маково, Голямо Ново, Лиляк, Голямо Соколово, Вардун, Подгорица. Две от детските градини са разположени в селата Руец и Макариополско. Те имат групи в селата Буйново, Надарево, Кралево, Баячево, Овчарово и Дългач.

III.СЪСТОЯНИЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНАТА СИСТЕМА В ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ 2016 Г.

1. ПРЕДУЧИЛИЩНО ОБРАЗОВАНИЕ

Към началото на учебната 2016/2017 г. в системата на общинското предучилищно образование са обхванати 1 763 деца в детските градини, разпределени в 73 групи. От тях 10 градини са в град Търговище и 2 в селата на общината, функциониращи с 9 групи.

Брой детски заведения и брой деца обхванати в детските заведения:

Учебна година	Детски градини	Детски групи	Общо деца	Капацитет на ДГ	Педагогически персонал		
					Ръководен персонал	Учители	общо
2010/2011	15	94	1967	2134	15	172	187
2011/2012	15	86	1954	2070	15	171	186
2012/2013	14	88	1959	2072	14	167	181
2013/2014	14	88	1956	2068	14	164	178
2014/2015	14	88	1953	2120	14	164	178
2015/2016	14	86	1800	2019	14	161	175
2016/2017	12	73	1763	1995	12	144	156

(Източник Админ 2016 г.)

1.1. РАЗПРЕДЕЛЕНИЕТО НА ДЕТСКИТЕ ЗАВЕДЕНИЯ ЗА ПРЕДУЧИЛИЩНО ОБРАЗОВАНИЕ В ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ ПО НАСЕЛЕНИ МЕСТА Е СЛЕДНОТО:

№	Наименование	Населено място
1	ДГ № 1 "Веселушко"	Търговище
2	ДГ № 2 "Осми март"	Търговище
3	ДГ № 3 "Здравец"	Търговище
4	ДГ № 5 "Червената шапчица"	Търговище
5	ДГ № 6 "Пролет"	Търговище
6	ДГ № 7 "Снежанка"	Търговище
7	ДГ № 8 „Слънце"	Търговище
8	ДГ № 9 „Приказка"	Търговище
9	ДГ № 11 "Звънче"	Търговище
10	ДГ „Пчелица"	Търговище
11	ДГ "Първи юни"	с. Макариополско
12	ДГ "1-ви юни"	с. Руец
	ГРУПИ В СЕЛАТА	
13	Група на ДГ № 1 "Веселушко"	с. Търновца
14	Група на ДГ № 3 "Здравец"	с. Дралфа
15	Група на ДГ № 5 "Червената шапчица"	с. Драгановец
16	Група на ДГ № 6 "Пролет"	с. Росина
17	Група на ДГ № 7 "Снежанка"	с. Маково
18	Група на ДГ № 8 „Слънце"	с. Голямо Ново
19	Групи на ДГ № 9 „Приказка"	с. Лиляк
		с. Подгорица
20	Групи на ДГ № 11 "Звънче"	с. Голямо Соколово
		кв. Въбел
21	Група на ДГ „Пчелица"	с. Вардун
22	Групи към ДГ "Първи юни" с. Макариополско	с. Буйново
23		с. Надарево
24	Групи към ДГ "1-ви юни" с. Руец	с. Овчарово
25		с. Кралево
26		с. Баячево
27		с. Дългач

1.2. ПОДГОТВИТЕЛНИ ГРУПИ

С въвеждането на задължителното предучилищно образование освен в детските градини подготвителни групи за деца на 5 и 6-годишна възраст са разкрити и в общинските училища. За 2016/2017 година в общинските училища са обхванати 55 деца на пет и шест години, обхванати в четири подготвителни групи.

ИНФОРМАЦИЯ ЗА БРОЯ НА ПОДГОТВИТЕЛНИТЕ ГРУПИ ЗА УЧЕБНАТА 2016/2017 ГОДИНА

№	Училище	5 – 6 годишни	
		брой групи	брой деца
1	ОУ "Христо Ботев" – с. Вардун	1	13
2	ОУ "Отец Паисий" – с. Подгорица	1	11
3	I ОУ "Христо Ботев" – гр. Търговище	1	18
4	I СУ "Свети Седмочисленици" – гр. Търговище	1	13
	Общо:	**4**	**55**

2. УЧИЛИЩНО ОБРАЗОВАНИЕ

В периода 2008-2016 година училищната мрежа в община Търговище е претърпяла няколко етапа на оптимизация. Причини затова са: ниската раждаемост, миграцията и рязкото застаряване на населението в малките населени места. С обособяването на средищни училища от 2008 година, безплатният транспорт за ученици, целодневната организация на учебния процес и желанието на родителите, води до все по-намаляващ брой ученици в селските училища.

През учебната 2016/2017 година в общинските училища се обучават **4 777** ученици, разпределени в **261** паралелки.

- **25 общински училища:**
- 14 основни училища (ОУ);
- 2 средни училища (СУ);
- 1 профилирана общинска гимназия;
- 1 професионална общинска гимназия;
- 1 спортно училище „Никола Симов“;
- **6 държавни училища:**
- 4 държавни професионални гимназии;
- 1 помощно училище-интернат за деца множество увреждания "Д-р Петър Берон";
- 1 специално училище за ученици с увреден слух "Свети Иван Рилски“;

РАЙОН	ОБРАЗОВАТЕЛНИ ИНСТИТУЦИИ					
	УЧИЛИЩА					
	ОУ	СУ	профилирани гимназии	професионални гимназии	СУУУС	ПУИ
град Търговище	4	2	1	5	1	1
села	10	-	-	-	-	-
Общо:	**14**	**2**	**1**	**5**	**1**	**1**

2.1. ОБЩИНСКИ УЧИЛИЩА
2.1.1. ОСНОВНИ УЧИЛИЩА

ОСНОВНИ УЧИЛИЩА		
№	Наименование	Населено място
1.	I ОУ “Христо Ботев“	Търговище
2.	II ОУ „Н.Й.Вапцаров“	Търговище
3.	III ОУ “П.Р.Славейков“	Търговище
4.	IV ОУ “Ив. Вазов“	Търговище
5.	ОУ “Св. Св. Кирил и Методий“	с. Буйново
6.	ОУ “Христо Ботев“	с. Вардун
7.	ОУ “Г. С. Раковски“	с. Голямо ново
8.	ОУ “Св. Св. Кирил и Методий“	с. Драганово
9.	ОУ “Св. Св. Кирил и Методий“	с. Дралфа
10.	ОУ “Христо Ботев“	с. Лиляк
11.	ОУ “Христо Ботев“	с. Макариополско
12.	ОУ „Паисий Хилендарски“	с. Надарево
13.	ОУ „Отец Паисий“	с. Подгорица
14.	ОУ “Христо Ботев“	с. Руец

2.1.2. СРЕДНИ УЧИЛИЩА

СРЕДНИ УЧИЛИЩА		
№	**Наименование**	**Населено място**
1.	I СУ „Свети Седмочисленици“	Търговище
2.	II СУ “Проф. Никола Маринов“	Търговище

2.1.3. СПОРТНИ УЧИЛИЩА

СПОРТНО УЧИЛИЩЕ		
№	**Наименование**	**Населено място**
1.	Спортно училище „Никола Симов“	Търговище

2.1.4. ПРОФИЛИРАНИ ГИМНАЗИИ

ПРОФИЛИРАНА ГИМНАЗИЯ С ИЗУЧАВАНЕ НА ЧУЖДИ ЕЗИЦИ		
№	**Наименование**	**Населено място**
1.	ПГИЧЕ „Митрополит Андрей“	Търговище

2.1.5. ПРОФЕСИОНАЛНИ УЧИЛИЩА

ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ		
№	**Наименование**	**Населено място**
1.	Професионална гимназия по земеделие	Търговище

2.2. ДЪРЖАВНИ УЧИЛИЩА

2.2.1. ПРОФЕСИОНАЛНИ ГИМНАЗИИ

ПРОФЕСИОНАЛНИ ГИМНАЗИИ		
№	**Наименование**	**Населено място**
1.	Професионална техническа гимназия „Цар Симеон Велики“	Търговище
2.	Професионална гимназия по икономическа информатика „Джон Атанасов“	Търговище
3.	Професионална гимназия по електротехника и строителство	Търговище
4.	Професионална гимназия по туризъм и хранително вкусови технологии „Алеко Константинов“	Търговище

2.3. ДЪРЖАВНИ СПЕЦИАЛНИ УЧИЛИЩА

ПОМОЩНО УЧИЛИЩЕ		
№	**Наименование**	**Населено място**
1.	Помощно училище-интернат за деца с множество увреждания „Д-р Петър Берон“	Търговище

УЧИЛИЩЕ ЗА ДЕЦА С УВРЕДЕН СЛУХ		
№	**Наименование**	**Населено място**
1.	Специално училище за ученици с увреден слух "Свети Иван Рилски"	Търговище

СРЕДИЩНИ/ПРИЕМАЩИ ОБЩИНСКИ УЧИЛИЩА

На територията на община Търговище съществуват 9 средищни и 1 приемащо училище. В тях на целодневна организация се обучават **2 443** ученици. Децата се транспортират с 18 ученически автобуса, които са предоставени с решения на Общинския съвет от 2008 и 2009 г. на средищните училища и на приемащото училище. Голяма част от автобусите са доставени от МОН в периода 2005-2007 г. и са достигнали максималната си годност за употреба за транспорт на деца и ученици - 10 години. Издръжката на училищните автобуси е сериозен финансов проблем за делегираните бюджети на средищните училища, особено когато превозваните ученици са малко, а разстоянията са големи. Всички средищни училища са направили заявки до МОН за доставка на нови автобуси през 2014 г. През 2016 г. е одобрена заявката за доставка само на един 32-местен автобус, който е предоставен на средищното училището в с. Лиляк.

Брой средищни/приемащи училища и брой преимуществени автобуси:

№	СРЕДИЩНИ/ПРИЕМАЩИ УЧИЛИЩА	НАСЕЛЕНО МЯСТО	БРОЙ УЧИЛИЩНИ АВТОБУСИ
1	I ОУ "Христо Ботев"	гр. Търговище	1
2	II ОУ „Н.Й.Вапцаров"	гр. Търговище	1
3	III ОУ "П.Р.Славейков"	гр. Търговище	3
4	IV ОУ "Ив. Вазов"	гр. Търговище	4
5	ОУ "Св. Св. Кирил и Методий"	с. Буйново	1
6	ОУ "Св. Св. Кирил и Методий"	с. Драгановец	1
7	ОУ "Св. Св. Кирил и Методий"	с. Дралфа	2
8	ОУ "Христо Ботев"	с. Лиляк	1
9	ОУ "Христо Ботев"	с. Макариополско	2
10	ОУ „Паисий Хилендарски"	с. Надарево	2
ОБЩО:			**18**

3. ПРОФЕСИОНАЛНО ОБРАЗОВАНИЕ

В град Търговище има пет професионални гимназии, от които четири са държавни училища към Министерство на образованието и науката и една професионална гимназия, която от 01.08.2016 г. е второстепенен разпоредител, финансирана през общинския бюджет. За учебната 2016/2017 година осъществяват държавен план-прием по професии и специалности, които се одобряват от РУО на МОН. От учебната 2017/2018 година приемът в професионалните гимназии ще се извършва след завършен 7-ми клас. Така в професионалните училища и СУ ще постъпят два випуска, което ще доведе до преразпределение на педагогическия персонал от основните училища към средните и професионалните гимназии.

Професионалното обучение е добра основа за бъдещата трудова реализация или висше образование в избраната посока, заради това не малко ученици и родители избират точно тези училища. С влезлия в сила от 01.08.2016 г. Закон за предучилищното и училищно образование се създава възможност при определени условия за създаване на професионални паралелки в профилираните училища. Усвояването на разнообразни знания и умения разширяват пазара на образователните услуги. Едновременно с това динамичния и глобализиращ се свят поставя нови предизвикателства – предпоставка за развитието на професионалното образование като гъвкава и адаптивна система, отразяваща социално-икономическия профил и състоянието на пазара на труда в общината и град Търговище.

Според ЗПУО в професионалните гимназии се въвежда дуално обучение (обучение чрез работа) като форма на партньорство между професионалната гимназия и работодателите. За нуждите на икономиката могат да бъдат утвърдени като защитени от държавата професии на областно ниво. Това могат да бъдат професионални направления от Списъка на професиите за професионално образование и обучение. С помощта на национално представените работодателски организации предстои да бъдат определени защитените професии, които са непривлекателни, но необходими за икономиката на община Търговище.

4. ПЕДАГОГИЧЕСКИ И НЕПЕДАГОГИЧЕСКИ РЕСУРС В ОБРАЗОВАТЕЛНАТА СИСТЕМА

Високите изисквания към образователните институции както от държавните стандарти, така и от страна на родителите, създават необходимост от добро кадрово обезпечаване. Училищата и детските градини в община Търговище са осигурени с необходимия брой педагогически и непедагогически персонал, съобразно нормативните изисквания. Работещите в сферата на образованието са **789** души, което ги превръща в най-голямата професионална група в общината.

В предучилищна степен работят **156** учители, в начален, прогимназиален и гимназиален етап са заети **633** учители. Най-голям брой педагози има във II СУ "Проф. Никола Маринов" - 104.

За подобряване на психологическия климат в училищните колективи се грижат трима психолози, четирима педагогически съветници, а за превенция на речевите затруднения са наети двама логопеди. В рамките на детските градини работят 1 логопед и 1 психолог.

В педагогическите колективи на училищата има 18 % учители в предпенсионна възраст, а в детските градини техният процент е 7. В системата на образованието работят учители пенсионери в рамките на 5 %.

По информация от директорите на училища, в последните години става проблемно намирането на учители по водещи учебни предмети - както за заместване, така и за назначаване на свободно работно място. Съществува дефицит на учители по английски език, математика, български език и литература.

Предвид спецификата на обслужването на децата в детските градини, процентът на непедагогическия персонал в тях е висок – 39% от общия брой. От тези служители 6% са в предпенсионна възраст.

В общинските образователни институции по трудови правоотношения на педагогически длъжности работят **789** души. Задълбочава се процесът на феминизация на кадрите в професията. От общия брой педагози само **137** са мъже, което е 17 % от работещите в образователната система.

Наблюдава се трайна негативна тенденция на застаряване на преподавателския състав в детските градини и училищата, което се очертава като основен проблем на образователната система в краткосрочен план. От учителите в общинските детските градини и училища едва 24 са тези, които са под 30 години. За сметка на това броя на учителите на и над 50 години е **440**, т.е. отношението е 18:1 в полза на групата „над 50 години". В общообразователните училища тенденцията е към намаляване броя на учителите във възрастови групи до 49 години, а при тези над 50 години – към увеличаване. Така заетите в детските градини и училищата, които ще се пенсионират в следващите 5-6 години, са **434** или 55% от всички педагогически специалисти в общината.

	УЧИЛИЩА				ДЕТСКИ ГРАДИНИ				ОБЩО			
	Брой на педагогическия персонал		Брой на непедагогическия персонал		Брой на педагогическия персонал		Брой на непедагогическия персонал		Брой на педагогическия персонал		Брой на непедагогическия персонал	
Възраст	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж
Под 25г.		4							0	4	0	0
25-29г.	7	9		2		4		1	7	13	0	3
30-34г.	2	18	3	5		3		5	2	21	3	10
35-39г.	5	49		6		9		9	5	58	0	15
40-44г.	14	68	5	12		15	1	11	14	84	6	23
45-49г.	17	99	5	20	1	23	1	24	18	123	6	44
50-54г.	30	112	9	35		36	3	25	30	147	12	60
55-59г.	38	108	19	44		55	2	31	38	163	21	75
60-63г.	20	26	20	14		10	4	13	20	36	24	27
Над 63г.	3	3	7	3			1	2	3	3	8	5
ОБЩО	**136**	**496**	**68**	**141**	**1**	**155**	**12**	**121**	**137**	**652**	**80**	**262**

За да бъдат насърчени работещите в системата на образованието в община Търговище, съвместно със социалните партньори е разработен и приет Колективен трудов договор, с който са постигнати по-добри условия за труд спрямо индивидуалните трудови договори.

Допълнителното мотивиране на заетите в системата е задача, която изисква прилагане на разностранни мерки. Такива са: достъп до квалификация и преквалификация, съвременна интерактивна среда, улеснено придвижване, грижа и внимание за здравето и мотивиращо заплащане на труда.

IV. УПРАВЛЕНИЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНАТА СИСТЕМА

1. ФУНКЦИИ НА ДИРЕКЦИЯ „ХУМАНИТАРНИ ДЕЙНОСТИ“ В ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ

Дирекция „Хуманитарни дейности“ в Община Търговище осъществява управленски функции, свързани с ефективната работа на детските градини и училищата, оптимизирането на училищната мрежа, осигуряването на безопасни и здравословни условия за обучение, възпитание и социализация на учениците. Основните дейности на дирекцията са насочени към:

- Подпомага, координира и контролира на задължителното обучение на 5 и 6-годишните деца в подготвителните групи на детските градини и училищата и обучението на учениците до навършване на 16 годишна възраст.
- Проучва и диагностицира потребностите и проблемите на училищната общност, инициира образователни програми във връзка с политиката на МОН и на Община Търговище.
- Осъществява дейности за личностното и кариерно развитие на децата и учениците. Създава условия за обучение на деца със СОП. Подкрепя дейността на Центъра за подкрепа за личностно развитие и връзките му с детските градини, училищата и гражданския сектор.
- Организира и координира дейностите по откриване и стимулиране на талантливи деца и ученици. Осъществява специална закрила на деца с изявени дарби в областта на науката, спорта и изкуството.
- Разработва и реализира общински и национални проекти и програми за осъществяването на активна гражданска позиция. Създава предпоставки за активно включване на училищните общности в общоградския културен календар.
- Разработва общинска програма за квалификация на педагогическите кадри. Реализира успешни управленски модели в образователната система.

- Изготвя формула за разпределение и изразходване на бюджета на детските градини, училищата, ЦПЛР, съгласно ЕРС за общинските образователни институции, прилагащи системата на делегиран бюджет.
- Разпределя целеви средства за безплатни учебници I – VII клас, ученически транспорт, безплатни закуски I – IV клас и други.
- Координация между останалите държавни институции, имащи отношение към образователния процес в общината.
- Подготовка на документи за внасяне в комисията по образование, култура, културно историческо наследство и вероизповедания към Общински съвет Търговище.
- Реализиране на основните цели на общинската образователна стратегия.
- Осигуряване на условия за детското/ученическо хранене, здравното обслужване на децата/учениците, спорт и туризъм.
- Диагностициране на състоянието и потребностите на децата/учениците за личностна изява в рамките на свободното време. Развитие на младежки лидери за интегриране в обществените процеси на Търговище и на общината.
- Контролира правомерното изразходване на предоставените финансови средства на второстепенните разпоредители по ДДД.
- Организира и съдейства за модернизирането и разширяването на материалната база в образователните институции.

2. БЮДЖЕТ НА ОБЩИНСКИТЕ ОБРАЗОВАТЕЛНИ ИНСТИТУЦИИ

Бюджетът на Община Търговище във функция „Образование“ осигурява условия за обезпечаване на образователни, здравни и културни дейности, административно- техническо и информационно обслужване на детските градини и училищата. Разпределение на разходите на на образователните институции от 2014 до 2016 са се променяли както следва :

ДЕЛЕГИРАНИ ОТ ДЪРЖАВАТА ДЕЙНОСТИ

№	ОБЩИНСКИ УЧИЛИЩА	2014г	2015 г.	% спрямо 2014	2016 г.	% спрямо 2015
1	I ОУ "Христо Ботев"	1 136 439	1 195 826	105,23	1 239 822	103,68
2	II ОУ "Н. Й. Вапцаров"	342 310	310 018	90,57	318 677	102,79
3	III ОУ "П. Р. Славейков"	461 571	465 682	100,89	607 829	130,52
4	IV ОУ "Иван Вазов"	470 567	488 838	103,88	573 107	117,24
5	I СУ "Свети Седмочисленици"	1 338 458	1 469 614	109,80	1 631 297	111,00
6	II СУ "Проф. Никола Маринов"	1 913 165	1 930 843	100,92	2 082 066	107,83
7	ПГИЧЕ "Митрополит Андрей"	307 368	248 352	80,80	203 926	82,11
8	СУ "Никола Симов"	535 348	520 466	97,22	447 190	85,92
9	ОУ "Св. Св. Кирил и Методий" с. Буйново	167 135	152 580	91,29	182 302	119,48
10	ОУ "Христо Ботев" с. Вардун	227 019	245 729	108,24	245 840	100,05
11	ОУ "Г. С. Раковски" с. Голямо Ново	263 161	259 945	98,78	282 254	108,58
12	ОУ "Св. Св. Кирил и Методий" с. Драгановец	99 776	93 186	93,40	135 249	145,14

13	ОУ "Св. Св. Кирил и Методий" с. Дралфа	197 922	194 251	98,15	232 054	119,46
14	ОУ "Христо Ботев" с. Лиляк	211 103	196 590	93,13	226 894	115,41
15	ОУ "Христо Ботев" с. Макариополско	179 859	179 111	99,58	216 969	121,14
16	ОУ "Паисий Хилендарски" с. Надарево	179 401	180 525	100,63	237 884	131,77
17	ОУ"Отец Паисий" с. Подгорица	199 823	201 909	101,04	204 057	101,06
18	ОУ "Христо Ботев" с. Руец	177 693	163 740	92,15	163 002	99,55
19	ПГ по Земеделие	0	0		241 416	
	ОБЩО	**8 480 288**	**8 497 205**	**101,06**	**9 471 835**	**111,47**

БЮДЖЕТИ НА ДЕТСКИТЕ ГРАДИНИ ПО ЕРС ЗА ПЕРИОДА 2014 - 2016 г.

№	ОБЩИНСКИ ДЕТСКИ ГРАДИНИ	2014 г.	2015 г.	% спрямо 2014 г.	2016 г.	% спрямо 2015
1	ДГ № 1 "Веселушко"	231 995	256 723	110,66	259 679	101,15
2	ДГ № 2 "Осми март"	280 376	280 357	99,99	282 044	100,60
3	ДГ № 3 "Здравец"	169 609	174 903	103,12	170 550	97,51
4	ДГ № 5"Червената шапчица"	177 686	184 843	104,03	197 911	107,07
5	ДГ № 6"Пролет"	201 321	187 093	92,93	207 722	111,03
6	ДГ № 7 "Снежанка"	211 874	223 394	105,44	226 301	101,30
7	ДГ № 8 "Слънце"	250 197	254 144	101,58	284 664	112,01
8	ДГ № 9"Приказка"	252 356	249 940	99,04	252 064	100,85
9	ДГ № 11"Звънче"	402 623	399 064	99,12	417 338	104,58
10	ДГ "ПЧЕЛИЦА"	191 166	200 255	104,75	219 985	109,85
11	ДГ "Зорница" с. Дралфа (закрита на 09.08.2016 г.)	210 880	248 545	117,86	152 794	61,48
12	ДГ "Първи юни" с. Макариополско	249 379	238 537	95,65	199 353	83,57
13	ДГ "Първи юни" с. Руец	217 416	228 049	104,89	226 398	99,28
14	ДГ "Мир" с. Търновца (закрита на 09.08.2016 г.)	153 323	151 988	99,13	106 300	69,94
	ОБЩО	**3 200 201**	**3 277 835**	**102,43**	**3 203 103**	**97,72**

ЗАБЕЛЕЖКА :

През 2016 г. е дофинансирана делегираната държавна дейност с приходи от общински характер:

ДГ "Зорница" с. Дралфа - 25 950 лв.

ДГ "Мир" с. Търновца - 2 626 лв.

БЮДЖЕТ НА ДЕТСКИТЕ ГРАДИНИ
МЕСТНА ДЕЙНОСТ ЗА ПЕРИОДА 2014 - 2016 Г.

№	ОБЩИНСКИ ДЕТСКИ ГРАДИНИ	2014 г.	2015 г.	% спрямо 2014	2016 г.	% спрямо 2015
1	ДГ №1"Веселушко"	76 846	42 880	55,80	42 864	99,96
2	ДГ №2"Осми март"	84 747	82 045	96,81	42 235	51,48
3	ДГ №3 "Здравец"	54 099	28 634	52,93	25 429	88,81
4	ДГ №5 "Червената шапчица"	54 982	30 310	55,13	29 382	96,94
5	ДГ №6"Пролет"	62 682	33 903	54,09	32 758	96,62
6	ДГ №7"Снежанка"	65 798	37 877	57,57	36 543	96,48
7	ДГ №8"Слънце"	82 621	56 590	68,49	44 277	78,24
8	ДГ №9"Приказка"	87 108	46 349	53,21	42 902	92,56
9	ДГ №11"Звънче"	127 045	72 811	57,31	69 643	95,65
10	ДГ "ПЧЕЛИЦА"	65 627	47 199	71,92	43 457	92,07
11	ДГ" Зорница" с Дралфа	47 165	73 046	154,87	31 335	42,90
12	ДГ"Първи юни" с.Макариополско	42 282	24 225	57,29	18 539	76,53
13	ДГ"Първи юни" сРуец	34 861	38 981	111,82	37 069	95,10
14	ДГ"Мир"с.Търновца	25 181	14 910	59,21	7 217	48,40
	ОБЩО	**911 044**	**629 760**	**69,13**	**503 650**	**79,97**

ОБЩ БЮДЖЕТ ДДД И МД

Функция Образование	2014 г.	2015 г.	2016 г.
Общински училища-ДДД	8 480 288	8 497 205	9 471 835
Детски градини-ДДД	3 200 201	3 277 835	3 203 103
Детски градини-МД	911 044	629 760	503 650
ОБЩО	12 591 533	12 404 800	13 178 588

Общината провежда политика на децентрализация в управлението на общинските образователни институции, с което дава повече възможности на директорите да ръководят пряко дейността в поверената им детска градина/училище.

Всички училища от 2008 г., а градините от 2010 г. прилагат система на делегирани бюджети, което дава повече възможности на училищните ръководства в реализиране на дейностите по образование, поддръжка на сградите и обогатяване на материалната база. Общината подпомага и контролира директорите за ефективното и целесъобразно разходване на средствата.

Усилията на Община Търговище са насочени към осигуряване на финансова дисциплина, контрол и прилагане на добри управленски практики при финансова децентрализация. Този процес позволява прилагането на модели за ефикасно управление.

Ежегодно се провежда обсъждане и утвърждаване на формула за финансиране на образователните институции. Преразпределянето на средствата по държавни стандарти има за цел:

- да гарантира устойчивостта и равния достъп до образователната система;
- да се утвърди бюджет, близък до реалните разходи на училищата и детските градини.

За прилагане на делегиран бюджет общините се нуждаят от повече и по-добри инструменти за контрол и търсене на отговорност от второстепенните разпоредители. Новият Закон за предучилищното и училищното образование въвежда механизми, които да хармонизират отчетността с рамката за самоуправление на училищата и със системата за външно оценяване. Вниманието и усилията на общината трябва да се насочат към обвързване на финансирането с качествените резултати от обучението.

V. СОЦИАЛНИ ПОЛИТИКИ В СИСТЕМАТА НА ОБРАЗОВАНИЕТО

1. ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНОТО РАЗВИТИЕ НА ДЕЦА И УЧЕНИЦИ

1.1. ОБЩА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ НА ДЕЦА И УЧЕНИЦИ

Подкрепата за личностното развитие на деца и ученици се осъществява в системата на предучилищното и училищното образование чрез обща и допълнителна подкрепа, осигуряващи подходяща физическа, психологическа и социална среда за развитие на способностите и уменията за включване в общността на детската градина и училището.

В Община Търговище има създадено функциониращо звено за подкрепа за личностното развитие на децата и учениците – **Център за подкрепа за личностно развитие – Обединен детски комплекс Търговище** (ЦПЛР–ОДК Търговище). В него се развиват дейности, свързани с общата подкрепа на децата и учениците в областта на науките, технологиите, изкуството, спорта и изявите по интереси.

Осигуряване на допълнителна подкрепа за личностно развитие на деца и ученици от ЦПЛР – ОДК Търговище (Приобщаващо образование)

№	КЛУБНА ФОРМА	БРОЙ ГУПИ	БРОЙ ДЕЦА	ЩАТНИ БРОЙКИ
1	Изобразително изкуство	10	130	2
2	ДТА „Търговище“	5	60	1
3	Клуб „Еко“ (приложно изкуство, приложно колоездене, конструиране и меделиране)	5	65	1
4	Тенис на маса	4	48	1
5	Спортна гимнастика	4	48	1
6	Баскетбол	4	60	1
7	Художествена гимнастика	4	48	1
8	Тенис на корт	2	24	0,5
9	Детски хор „Б. Бочев“	2	24	1
10	Търговищки ученически парламент	1	13	0,25

Информация: Админ 2016

Оптимизирането на дейностите за подкрепа за личностното развитие на територията на община Търговище се извършва ежегодно, в съответствие с разпоредбите на ЗПУО и Наредбата за приобщаващото образование (Обн. – ДВ, бр. 89 от 11.11.2016 г.), налага координиране между всички образователни институции и органи на управление на централно и местно ниво с цел предотвратяване на двойно финансиране на услуги и дейности.

Община Търговище прилага политика на осигуряване на дейностите за обезпечаване на подкрепа за личностно развитие чрез дофинансиране на общински образователни и младежки програми, програми за спорт, превенции, здраве и социални дейности.

По Програмата за мерките за насърчаване на творческите заложби на деца с изявени дарби е осигурена възможност на 213 ученици за участие в летен лагер в град Балчик.

По Наредбата за условията и реда за стимулиране на децата и младежи с изявени дарби от община Търговище през 2016 година бяха присъдени 40 стипендии: стипендия „Търговищко дарование“ – в парична равностойност в три минимални работни заплати; 2 годишни стипендии в област „Изкуство и култура“ и „Спорт“ – в размер на две минимални работни заплати; 36 броя месечни стипендии – в размер на 1/5 от минималната работна заплата; еднократно финансово стимулиране „Отличник на випуска“ – в размер на една минимална работна заплата.

През 2016 г. са отпуснати стипендии на три деца от общинските училища по Националната програма за децата с изявени дарби 2016 г. Общата стойност за 2016 г. е 3 240 лева, като същите са изплатени на децата през месец октомври 2016 година.

1.2. ДОПЪЛНИТЕЛНА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ НА ДЕЦА И УЧЕНИЦИ

Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование – област Търговище подпомага **210** деца от община Търговище.

С П И С Ъ К
НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ СЪС СПЕЦИАЛНИ ОБРАЗОВАТЕЛНИ ПОТРЕБНОСТИ (СОП) ОТ ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ, НА КОИТО СЕ ОСИГУРЯВА РЕСУРСНО ПОДПОМАГАНЕ ПРЕЗ 2016-2017 УЧЕБНА ГОДИНА

№	Населено място	Училище/ДГ, в което са интегрирани	Клас / Група	Брой деца/ученици със СОП	Общ брой деца/ученици със СОП, по училища/ДГ
1	гр. Търговище	ДГ № 2 "Осми март"	II гр.	2	11
			III гр.	4	
			ПГ	5	
2	гр. Търговище	ДГ № 3 "Здравец"	II гр.	1	7
			III гр.	5	
			ПГ	1	
3	с. Дралфа	ДГ № 3 гр. Търговище с група в с. Дралфа	ПГ	1	1
4	гр. Търговище	ДГ № 5 "Червената шапчица"	III гр.	1	2
			ПГ	1	
5	гр. Търговище	ДГ № 6 "Пролет"	III гр.	1	2
			ПГ	1	
6	гр. Търговище	ДГ № 7 "Снежанка"	II гр.	2	4
			ПГ	2	
7	гр. Търговище	ДГ № 8 "Слънце"	ПГ	2	2
8	гр. Търговище	ДГ № 9 "Приказка"	II гр.	3	3
9	с. Лиляк	ДГ № 9 гр. Търговище с група в с. Лиляк	ПГ	2	2
10	гр. Търговище	ДГ "Пчелица" гр.Търговище	I гр.	1	1
11	гр. Търговище	I ОУ "Христо Ботев"	ПГ	1	21

			II кл.	4	
			III кл.	7	
			IV кл.	3	
			V кл.	4	
			VI кл.	1	
			VII кл.	1	
12	гр. Търговище	II ОУ "Н. Й. Вапцаров"	III кл.	1	26
			IV кл.	7	
			V кл.	6	
			VI кл.	3	
			VII кл.	5	
			VIII кл.	4	
13	гр. Търговище	IV ОУ "Иван Вазов"	I кл.	1	29
			II кл.	4	
			III кл.	5	
			IV кл.	5	
			V кл.	4	
			VI кл.	3	
			VII кл.	5	
			VIII кл.	2	
14	гр. Търговище	II СУ "Проф. Н. Маринов"	II кл.	4	13
			III кл.	4	
			IV кл.	1	
			V кл.	3	
			VIII кл.	1	
15	с. Макариополско	ДГ "Първи юни"	III гр.	2	5
			ПГ	3	
16	с. Надарево	ДГ с. Макариополско с група в с. Надарево	III гр.	1	1
17	с. Макариополско	ОУ "Христо Ботев"	I кл.	2	10
			II кл.	4	
			III кл.	1	
			IV кл.	1	
			VII кл.	2	
18	с. Вардун	ОУ "Христо Ботев"	ПГ	1	1
19	с. Дългач	ДГ с. Руец с група в с. Дългач	III гр.	1	1
20	с. Баячево	ДГ с. Руец с група в с. Баячево	II гр.	1	1
21	с. Дралфа	ОУ "Св. Св. Кирил и Методий"	I кл.	2	11
			III кл.	1	
			IV кл.	4	
			V кл.	1	
			VII кл.	2	
			VIII кл.	1	
22	с. Руец	ОУ "Христо Ботев"	IV кл.	1	10
			V кл.	4	
			VI кл.	3	
			VII кл.	2	

23	с. Лиляк	ОУ "Христо Ботев"	II кл.	2	10
			III кл.	1	
			IV кл.	3	
			V кл.	3	
			VI кл.	1	
24	с. Надарево	ОУ "Паисий Хилендарски"	III кл.	1	6
			IV кл.	2	
			V кл.	1	
			VI кл.	1	
			VII кл.	1	
25	с. Голямо Ново	ОУ "Г. С. Раковски"	I кл.	2	19
			III кл.	1	
			IV кл.	3	
			V кл.	7	
			VI кл.	1	
			VII кл.	2	
			VIII кл.	3	
26	с. Подгорица	ОУ "Отец Паисий"	IV кл.	3	7
			V кл.	1	
			VI кл.	1	
			VII кл.	1	
			VIII кл.	1	

2. ПРЕВЕНЦИЯ НА ОТПАДАНЕ НА УЧЕНИЦИ ОТ ОБРАЗОВАТЕЛНАТА СИСТЕМА

За допуснати голям брой отсъствия през Училищните комисии за превенция на противообществените прояви във училищата на община Търговище са преминали общо 84 ученици, като 24 от тях трайно, а 60 ученици системно не посещават училище.

№	Училище	2012/2013 г.	2013/2014 г.	2014/2015 г.
1.	I ОУ „Христо Ботев”	11	0	0
2.	II ОУ „Н. Й. Вапцаров”	17	7	5
3.	IV ОУ „Иван Вазов”	6	4	4
4.	I СУ „Св. Седмочисленици”	0	0	1
5.	Спортно училище „Никола Симов”	10	8	7
6.	ОУ "Христо Ботев" с. Макариополско	0	0	4

Преждевременното напускане на училище е комплексно явление, което оказва сериозно влияние върху индивидуалните съдби на децата и техните семейства. Този негативен процес влияе върху възможностите за развитие в общността и включването им в социално-икономическия живот в средносрочен и дългосрочен план.

Преодоляването на проблема изисква интегрирана политика и ангажираност на всички институции, свързани с образованието, с личностното и професионалното развитие на децата и младите хора в България.

Стратегията за намаляване дела на преждевременно напусналите училище (2013-2020 г.) е в съответствие с целта на Стратегическата рамка на Национална програма за развитие: „България 2020“ за повишаване на жизнения стандарт чрез конкурентноспособно образование и обучение, създаване на условия за качествена заетост и социално включване и гарантиране на достъпно и качествено здравеопазване. НПР „България 2020” е интегриран документ за

социално-икономическото развитие на България до 2020 г., показващ връзката между приоритетите на ЕС, в контекста на Стратегия „Европа 2020" и националните приоритети на България. В Стратегия „Европа 2020", една от водещите цели, е намаляване на дела на преждевременно напусналите училище под 10 %. НПР „България 2020" обхваща пълния комплекс от действия на държавата в областта на социално-икономическото развитие, като същевременно определя мястото на мерките за постигане на националните цели, чието реализиране е заложено в Националната програма за реформи, Конвергентната програма и всички действащи стратегически и програмни документи. Целта на Стратегията отразява съответствието с целите на Кохезионната политика на Европейския съюз за периода 2014-2020 година, конкретно с тематичната цел за инвестиране в образование, обучение и професионално обучение за умения и обучение през целия живот, както по отношение към целите: подкрепа за устойчива и качествена заетост и трудова мобилност, подкрепа за социално включване, борба с бедността и дискриминацията. Наличието на Стратегия за намаляване на дела на преждевременно напусналите образователната система е важно предварително условие към проекта на регламента за фондовете на Европейския съюз за програмния период 2014 – 2020 г.

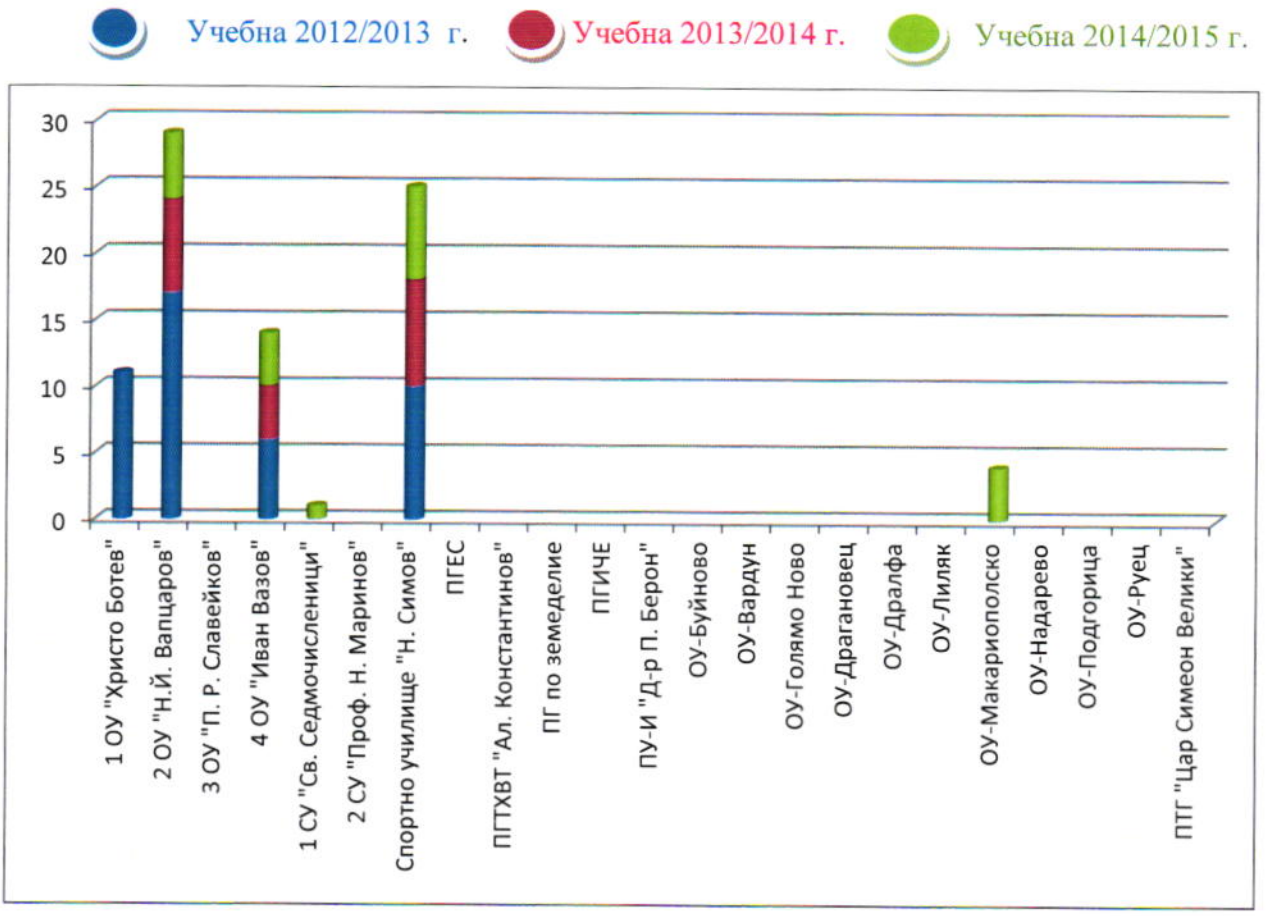

Ученици, преминали през Училищните комисии за превенция н противообществените прояви през учебните години 2012/2013 г., 2013/2014 г. и 2014/2015 г.

– общ брой за всички училища

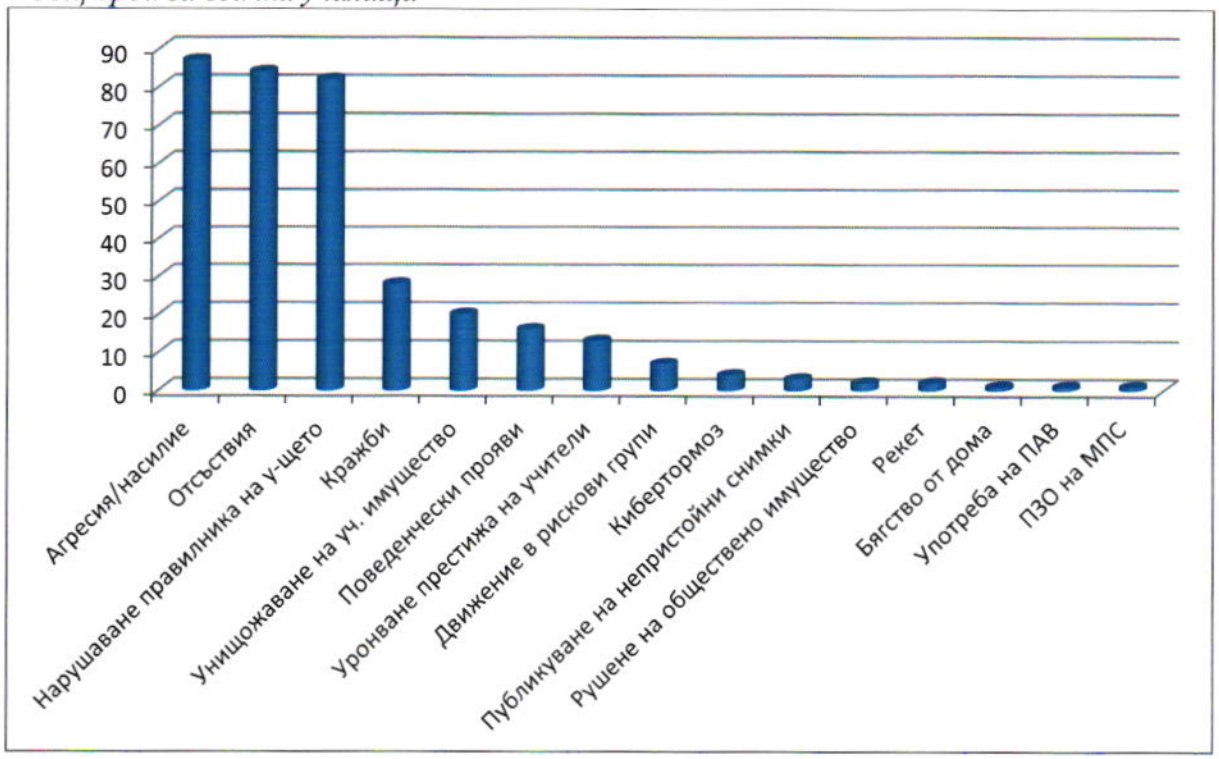

Видове прояви		**Общо за всички училища**	**Видове прояви**	**Общо за всички училища**
Агресия и насилие (физическо, вербално)		87 ученици	Движение в рискови групи	7 ученици
Непосещаване на училище	Трайно	24 ученици	Кибертормоз	4 ученици
	Системно	60 ученици	Публикуване на непристойни снимки в НЕТ	3 ученици
Нарушаване Правилника на училището		82 ученици	Рушене на обществено имущество	2 ученици
Кражби		28 ученици	Рекет и съмнения за употреба на ПАВ	2 ученици
Унищожаване и повреждане на училищна собственост		20 ученици	Бягство от дома	1 ученик
За поведенчески прояви (провокативно поведение, тормоз, заплахи и др.).		16 ученици	Употреба на ПАВ	1 ученик
За уронване престижа на учител (или помощен персонал)		13 ученици	ПЗО на МПС	1 ученик

СЪДЕЙСТВИЕ НА ОРГАНИТЕ ПО ОБРАЗОВАНИЕТО

През **2014 г.** във връзка с превенцията на асоциалното поведение на малолетните и непълнолетните в МКБППМН са разгледани 10 сигнала от длъжностни лица и граждани, по отношение на 40 деца. Тридесет от тези деца са подадени за допуснати голям брой неизвинени отсъствия, както следва: 4 деца от III ОУ „П. Р. Славейков", 2 деца от ОУ „Г. С. Раковски" с. Голямо Ново; 23 деца от II ОУ „Н. Й. Вапцаров" и 1 дете от I СУ "Св. Седмочисленици".

През **2015 г**. са получени 20 сигнала за общо 30 деца. От тях 15 сигнала са от училищата в общината за общо 25 деца, които са допуснали голям брой неизвинени отсъствия.

През **2016 г.** са получени 13 сигнала за общо 23 деца, като от тях 13 деца са подадени за голям брой отсъствия.

Увеличава се броят на отпадналите ученици, преминали през МКБППМН, за извършени от тях противообществени прояви.

Година	Общ брой преминали през МКБППМН	Отпаднали от образователната система
2013	75	2
2014	61	3
2015	79	8

Програмата за образователна интеграция на децата и учениците от различни етнически групи и в неравностойно социално положение в община Търговище е факт от 2007 година. Тя се актуализира в съответствие с изводите, направени от дирекция „Хуманитарни дейности".

Опорни точки в приобщаващото образование продължават да бъдат:

• подкрепа на училищните общности за създаване на приобщаваща среда за всяко дете;

• ограничаване проявите на сегрегация в образователната система;

• насърчаване на добрите практики за постигане на високо качество на образованието в приобщаваща среда;

• отворен метод на координация чрез включване на родителите в процеса на вземане на решение за образователния избор на техните деца (на петгодишна възраст и в следващите образователни степени);

• промяна на нагласите на местно локално ниво, свързани с повишената (изострена) чувствителност към въпроса за човешките права;

• квалификация на учители в областта на интегрираното образование;

• пълноценно общуване на всички заинтересовани страни и мониторинг на процеса;

Предизвикателство за общинската система, в синхрон с целите на развитието от Националната референтна рамка 2020, е продължаване на тенденцията за намаляване на дела на отпадналите ученици от системата на общинските училища в територията на община Търговище, което е свързано с подобряване на взаимодействието между детската градина, училищата и общността, реализиране на програми и проекти, насочени към занимания по интереси, както и координация на мерките на образователната и социалната система за разпознаване на социалните фактори и тяхното преодоляване.

4. ОСИГУРЯВАНЕ НА БЕЗОПАСНА СРЕДА И СТОЛОВО ХРАНЕНЕ

Осигуряването на сигурността на децата и учениците в общинските образователни институции е първостепенен ангажимент на Община Търговище. Сигурността е свързана с обезпечаване на безопасна среда за провеждане на образователния процес в детските градини и училищата и контрол на достъпа до учебните заведения с цел гарантиране на безопасността на децата, учениците и работещите в сградата, както и предпазване на учебните сгради от вандализъм.

Ангажимент на Община Търговище трябва да стане осигуряването на охранители за извършване на пропускателния режим в детските градини и училищата.

ОРГАНИЗАЦИЯТА НА ХРАНЕНЕТО НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ

Храненето на децата в общинските детски градини и училищата се осъществява на основание сключен договор между Община Търговище и Общинско мероприятие „Ученическо столово хранене". Извършва се ежедневен контрол по отношение на качеството и количеството на готовата продукция от ОМ „Здравеопазване" и директорите на детските заведения.

Средствата в размер на 72 лева годишно за 1 дете/ученик за подпомагане храненето на децата и учениците от подготвителните групи и учениците от първи до четвърти клас са допълващи стандарти към Единните разходни стандарти, които се осигуряват от държавата с Решения на Министерския съвет.

С цел подобряване на качеството и разнообразието на храната общинските детски градини и училища участват в проектите на Държавен фонд „Земеделие" – по схемите „Училищен плод" и „Училищно мляко".

За сигурността и здравето на децата и учениците в детските градини и училищата Общината осигурява в рамките на подсигуреното държавно финансиране функционирането на здравни кабинети в 24 училища и 10 детски градини. Всички здравни кабинети се обслужват от **30** медицински специалисти, съгласно Закона за здравето. Традиционни за Община Търговище са общинските програми за промоция, профилактика и рехабилитация на детско-юношеското здраве, чиято целева група са децата и учениците. В обхвата на дейностите на ОМ „Здравеопазване" са:

- програма за профилактика и рехабилитация на детското и юношеското наднормено тегло и свързаните с него заболявания сред децата;
- програма за профилактика и рехабилитация на децата с гръбначни изкривявания и деформации на гръдния кош;
- програма за превенция и профилактика на детското зрение;
- програма за превенция и профилактика на детското дентално здраве;

5. СЪСТОЯНИЕ НА СГРАДИТЕ - СРЕДА И УСЛОВИЯ ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНИЯ ПРОЦЕС

По-голямата част от сградния фонд за училищно образование е изграден през 80–те години на XX век. Наред с текущата поддръжка е необходимо модернизиране на материалната база, съгласно съвременните тенденции за провеждане на образователен процес.

Материално-техническата база и сградният фонд в общинските училища и детски градини се поддържа в добро състояние. За материалната издръжка всяка година се осигуряват средства от делегираните бюджети и общинския бюджет. Община Търговище и директорите на образователните институции търсят участие и реализация на различни проекти с цел подобряване на МТБ.

В детски градини в Търговище през 2016 година бяха изградени 37 съвременни детски площадки със специална настилка.

Непрекъснато се извършват текущи ремонти в сградите и на групите на детските градини, заложени в капиталовите разходи. Във всички училища има един или повече компютърни кабинети, ползващи безжичен интернет. Поддържането и обновяването на МТБ на образователните институции е приоритет и постоянна задача на общинската образователна политика.

Приоритетно е подобряването на енергийната ефективност на сградите и осигуряване на уют и удобство за децата, учащите и работещите в системата на образованието и изграждане на условия за провеждане на образователния процес съобразно съвременните тенденции.

В няколко ДГ и училища има изградена пожароизвестителна система. Във всички ДГ и училища е осигурено евакуационно осветление.

Осигуряването на енергийна ефективност във всички сгради на детските градини и училища е приоритет с оглед реализиране на екологична устойчивост и подобряване на условията за провеждане на образователния процес.

Модернизирането на сградния фонд на образователните институции е свързано и с подобряване на условията за провеждане на спорт и дейности на открито, които позволяват децата и учениците да участват в спортни занимания, провеждащи се в съвременна и сигурна архитектурна среда. Изградени са 4 спортни площадки в общински училища. С физкултурен салон разполагат всички училища в града и три училища в селата.

Приоритет за Община Търговище е изграждането на достъпна архитектурна среда. В една ДГ и едно училище имат асансьори за деца с трудности по придвижването. Всички градски училища имат изградени рампи, осигуряващи достъпна архитектурна среда.

VI. SWOT АНАЛИЗ

СИЛНИ СТРАНИ	СЛАБИ СТРАНИ
1. Равномерно разгърната училищна мрежа в рамките на всички райони на града и в по-големите села в общината. 2. Пропорционално разпределени по районите детски градини и присъединени към тях групи от селата. 3. Въведен модел на финансиране чрез делегирани бюджети, основан на единен разходен стандарт за дете/ученик. 4. Действаща система от социални мерки за осигуряване на равен достъп до образование (безплатни учебници I-VII клас, безплатен транспорт, безплатни закуски I-IV клас, поевтиняване на храната в ученическите столове); 5. Създаване на приобщаваща образователна среда за деца и ученици със специални образователни потребности (училищни психолози, ресурсни учители, логопеди и достъпна архитектурна среда); 6. Намаляващ брой ученици в задължителноучилищна възраст, напуснали училище. Прилагане на мерки за реинтегриране на деца в риск. 7. Реализиране на програми за поддръжка и модернизация на материално-техническата база в детските градини и училищата със средства от делегираните бюджети и капиталови разходи на Община Търговище. 8. Добра осигуреност на образователната система с педагогически кадри с висше образование. 9. Висок относителен дял на учителите с присъдена ПКС.	1. Наличие на диспропорция в пълняемостта на училищните сгради. Училищата в периферията на града функционират със свободен капацитет до 50 %. 2. Училища в централната градска част, работещи на двусменно обучение (I ОУ „Христо Ботев“ и II СУ „Проф. Никола Маринов“); 3. Липса на изградени преимуществени райони за прием в детските градини и училищата с цел проследяване процеса на движение на децата/учениците в периода на обучението им (чл. 43 от Наредба № 10/ от 01.09.2016 г.); 4. Липса на разработена система за оценка ефективността на образователната дейност. Необходимост от единни критерии за оценяване на дейността на училището и училищното ръководство (чл. 42 от Наредба № 10/ от 01.09.2016 г.) . 5. Наличие на много училища в селата на община Търговище, функциониращи с паралелки под минималния брой ученици или слети от два класа паралелки, генериращи ниски резултати на националното външно оценяване. 6. Наличие на относително голям свободен капацитет от места в детските градини, разположени в града – 30%. 7. Липса на прозрачна система за приема на деца в детските градини, съобразен с най-краткия път до градината. 8. Остаряла материална база в детските градини. Липса на саниране и енергоефективност на сградите.

10. Ежегодно участие на педагозите в квалификационни форми, организирани от РУО-Търговище и образователните институции. 11. Наличие на пет професионални гимназии с широк спектър от професии в различни области на труда. 12. Добра осигуреност на професионалното обучение с практически кабинети и работилници.	9. Необходимост от мерки за повишаване на условията за опазване на живота и здравето на децата (видеонаблюдение, пожароизвестителни системи, дневна охрана). 10. Недостатъчна осигуреност на детските градини/училищата с училищен психолог, логопед и ресурсни учители. 11. Висок процент на преподавателския състав в предпенсионна възраст. Нарастващ процент на работещи пенсионери по определени учебни дисциплини. Засилваща се феминизация на учителската професия. 12. Непривлекателност на учителската професия. Нисък процент на млади учители, придружен с трудна адаптация в училищата. 13. Липса на общинска политика за провеждане на квалификационни форми в детските градини и училищата, съобразена със специфичните потребности на ученическата общност от община Търговище. 14. Създаване на мотивация и осъзната необходимост сред педагозите за повишаване на личната квалификация, водеща до по-висока ефективност на образователния процес и по-добро заплащане на труда. 15. Намаляващ интерес към професионалното образование и предлаганите от него специалности. 16. Слабости в образователния процес и рязка граница между средните училища и професионалните гимназии на база резултати от държавните зрелостни изпити. 17. Изграждане на единна политика между институциите при утвърждаването на държавния план-прием. Разминаване между търсеното на трудовия пазар и предлаганите професии. 18. Липса на оптимизация в сферата на професионалното образование в последните 20 години, въпреки негативните демографски процеси в Търговище и общината. Слаба връзка в отношенията професионално училище – фирма – Община.
ВЪЗМОЖНОСТИ 1. Усъвършенстване на системата на делегираните бюджети с цел стимулиране на училища с високи образователни постижения. 2. Осъществяване на процес за максимална пълняемост на сградите на училища и детски градини, без да се надхвърля допустимия брой	**ЗАПЛАХИ** 1. Негативни демографски тенденции в град Търговище и селата, водещи до намаляване на подлежащите деца за отглеждане, обучаване, възпитаване и социализация. 2. Необходимост от дофинансиране от Община Търговище при издръжката на

деца и ученици, съобразно действащите нормативни актове в образователната система. 3. Разработване на общинска система за прием на децата в детски градини и учениците в първи клас на база най-кратко време за достигане до детската градина/училището. Възможност за въвеждане на електронен прием за първи клас и обособяване на преимуществени райони за всяка образователна институция. 4. Изграждане на система за оценка на ефективността на образователните институции. Повишаване на резултатите от НВО и ДЗИ на национално ниво. 5. Създаване на иновативни училища и паралелки в рамките на община Търговище. 6. Въвеждане на едносменен режим на обучение на всички училища от общината до началото на учебната 2019/2020 г. 7. Оптимизация на образователната система, съобразена с процесите на намаляване броя на учениците и ограничаване броя на училищата със слети от два класа паралелки или с паралелки под минималния брой ученици, формиращи недостатъчен бюджет и показващи ниски резултати на НВО и ДЗИ. 8. Увеличаване броя на средищните училища, прилагащи системата на целодневна организация. Въвеждане на средищни детски градини от началото на учебната 2017/2018 година. 9. Включване в системата на капиталовата програма на Общината на училища и детски градини с приоритетно значение в общинската образователна система. 10. Развитие на приобщаващото образование за деца и ученици със специални образователни потребности. 11. Подкрепа на деца и младежи с изявени дарби. 12. Разработване и прилагане на ефективна система на общинско ниво за квалификация и кариерно развитие на педагогическите кадри. 13. Повишаване на социалния и икономическия статус на учителите с цел повишаване на качеството на образователния процес. Изграждане и апробиране на индикатори. 14. Осигуряване на подходяща среда за привличане на млади специалисти в сферата на общинското образование.	детски градини и училища с намален брой групи или паралелки. 3. Засилване на разликата в качеството на образователния продукт между различните училища в общината. 4. Повишаване на процента на ниска грамотност сред младите хора. 5. Липса на добре подготвени кадри за преподаване в ключови учебни дисциплини в детските градини и училищата. 6. Засилваща се феминизация на учителската професия. 7. Слаба мотивация за включване в квалификационната дейност на учители в предпенсионна възраст. 8. Затруднено прогнозиране на потребностите от професионално обучение, породено от липса на целенасочена политика в областта на пазара на труда. 9. Недоверие на работодателите към качеството на образователния продукт в професионалното образование. 10. Липса на действащи инструменти, мотивиращи хората за повишаваща квалификация и преквалификация в процеса на учене през целия живот.

15. Повишаване на механизмите за гарантиране сигурността и здравето на децата и учениците. 16. Подобряване качеството на професионалното образование и създаване на тесни връзки с бизнеса на територията на община Търговище. 17. Включване на водещи фирми от общината в процеса на определяне на професионалните направления в училищата. 18. Създаване на нагласи за учене през целия живот още в рамките на училищното образование.	

VII. ВИЗИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНСКАТА ОБРАЗОВАТЕЛНА СИСТЕМА

Създаване на модерна и ефективна общинска образователна система, отговаряща на съвременните демографски тенденции в общината. Общинска образователна политика, създаваща условия за равен достъп до качествено образование, възпитание и социализация на деца и ученици. Получаване на пълноценно личностно развитие, приобщаващо образование и успешна професионална и социална реализация в община Търговище.

1. ПРИНЦИПИ ПРИ РЕАЛИЗИРАНЕ НА СТРАТЕГИЯТА

1.1. Законосъобразност – в съответствие със заложените цели със законовите и подзаконовите нормативни актове действащи в системата на образованието.

1.2. Сътрудничество – координирани дейности на институциите за реализиране на образователната политика на гражданско, екологично и социално ниво.

1.3. Прозрачност на мерките и резултатите – висока степен на информираност на гражданското общество и участието му в реализиране на мерките.

1.4. Иновативност – модернизиране на образователната политика, насочена към очакванията на съвременното общество.

1.5. Устойчивост – осигуряване на дългосрочно въздействие на предлаганите реформи и постигнатите резултати.

1.6. Мониторинг – постигане на висока степен на реализация на очакваните резултати.

2. ПРИНЦИПИ НА СТРАТЕГИЯТА, СВЪРЗАНИ С НАЦИОНАЛНИТЕ ПРИОРИТЕТИ ОТ ЗПУО

2.1. Ориентираност към интереса и към мотивацията на детето и на ученика, към възрастовите и социалните промени в живота му, както и към способността му да прилага усвоените компетентности на практика;

2.2. Равен достъп и приобщаване на всяко дете и на всеки ученик;

2.3. Равнопоставеност и недопускане на дискриминация;

2.4. Съхраняване на етнокултурното многообразие;

2.5. Иновативност и ефективност в педагогическите практики и в организацията на образователния процес;

2.6. Качество на образованието;

2.7. Автономия за провеждане на образователни политики, самоуправление и децентрализация;

3. Системност, аналитичност, прозрачност, отчетност и предвидимост на образователните политики;

4. Диалогичност и ангажираност на държавата, общините, юридическите лица с нестопанска цел, работодателите, родителите, гражданите и другите заинтересовани страни.

VIII. СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ И МЕРКИ

Образователната система в община Търговище се реализира чрез стратегически и специфични цели в периода 2016-2020 година.

1. Стратегическа цел: Гарантиране на равен достъп до образование, съчетан с максимален обхват на децата и учениците от община Търговище

1.1. Специфична цел. Гарантиране на равен достъп до качествено образование;

Мярка 1. Изграждане на система за записване на децата в детски градини и училища, гарантираща най-кратко време и разстояние за достигане до образователната институция; Обособяване на преимуществени райони за всяка градина и училище;

Мярка 2. Осигуряване на достъп до качествено образование на деца със СОП и от социално уязвими общности;

Мярка 3. Реинтегриране на напуснали, подлежащи на обучение ученици;

1.2. Специфична цел. Осигуряване на максимален обхват на децата и учениците

Мярка 1. Подобряване на обхвата на децата в предучилищното обучение;

Мярка 2. Допълнителни дейности за обхващането на учениците в целодневна организация на образователния процес.

2. Стратегическа цел: Подобряване на качеството на предучилищното и училищното образование

2.1. Специфична цел: Повишаване квалификацията на педагогическите кадри

Мярка 1. Въвеждане на добри практики в образователния процес;

Мярка 2. Стимулиране на кариерното израстване на учителите;

Мярка 3. Приемане и изпълнение на общинска квалификационна програма;

2.2. Специфична цел: Привличане на млади педагогически кадри

Мярка 1. Проучване на потребностите от млади педагогически кадри;

Мярка 2. Създаване на механизъм за подкрепа на младите учители;

Мярка 3. Привличане на студенти-педагози за провеждане на учебна практика в ДГ и училища на община Търговище;

2.3. *Специфична цел:* Повишаване качеството на образованието чрез адекватно финансиране в рамките на делегираните бюджети

Мярка 1. Оптимизиране на общинската образователна мрежа. Закриване на образователни институции, показващи ниско качество на образователния процес;

Мярка 2. Разширяване модела на целодневно обучение чрез средищните училища;

Мярка 3. Въвеждане на средищни детски градини;

3. Стратегическа цел: Модернизиране на МТБ и осигуряване на подкрепяща среда за обучение, възпитание и социализация

3.1. Специфична цел: Въвеждане на съвременна материално-техническа база

Мярка 1. Обновяване и модернизация на сградите за обучение и спорт;

Мярка 2. Повишаване на енергийната ефективност на учебните заведения;

Мярка 3. Изграждане на съвременни системи за пропускателен режим, видеонаблюдение и пожароизвестяване;

3.2. *Специфична цел:* Осигуряване на подкрепяща среда за обучение, възпитание и социализация

Мярка 1. Изграждане на достъпна архитектурна среда;

Мярка 2. Модернизиране на учебни кабинети и класни стаи;

Мярка 3. Подобряване качеството на столовото хранене;

Мярка 4. Благоустрояване на дворни пространства;

4. Стратегическа цел: Модернизиране на професионалното образование в община Търговище

4.1. *Специфична цел:* Обвързване на професионалното образование с потребностите на трудовия пазар

Мярка 1. Засилване на връзката: „Община – професионално училище – местен бизнес";

4.2. *Специфична цел:* Общинска политика в реализирането на професионалното ориентиране и консултиране;

Мярка 1. Изграждане на система, съгласувана с общинската политика, за професионално ориентиране и професионално обучение;

Мярка 2. Стимулиране на предприемачески компетентности сред учащите се във всички етапи на средното образование;

4.3. *Специфична цел:* Създаване на възможности за учене през целия живот

Мярка 1. Динамично адаптиране и мобилност към изискванията на трудовия пазар;

Мярка 2. Създаване на нагласи за непрекъсната квалификация и преквалификация на работещите в община Търговище;

5. Стратегическа цел: Превенция на рисковото поведение сред учениците

5.1. Специфична цел: Прилагане на подкрепа за личностно развитие

Мярка 1. Педагогическа подкрепа на ученици с образователни трудности;

Мярка 2. Педагогическа подкрепа на деца и ученици с подчертани способности и дарби;

Мярка 3. Извънкласни и извънучилищни форми, съобразени с интересите на децата и учениците;

5.2. Специфична цел: Социална и здравна политика на Община Търговище, насочена към децата и учениците

Мярка 1. Диагностика на обществено значими заболявания в предучилищна и училищна възраст;

Мярка 2. Реализиране на програми за двигателна активност и занимания със спорт;

Мярка 3. Повишаване на професионалната квалификация на медицинските специалисти, работещи в детските и учебните заведения.

5.3. *Специфична цел:* Превенция на рисковото поведение сред децата и учениците в общината.

Мярка 1. Превенция на противообществените прояви на малолетни и непълнолетни;

Мярка 2. Превенция на зависимости на психотропни вещества;

Мярка 3. Превенция на агресията и защита на жертвите от физическо и психическо насилие;

IX. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ И ИНДИКАТОРИ

Очаквани резултати	*Индикатори за наблюдение и оценка*
1. Стратегическа цел : Гарантиране на равен достъп до образование, съчетан с максимален обхват на децата и учениците от община Търговище	
1. Актуализиране на системата за прием в детските градини преди началото на учебната година.	✓ Форми за обратна връзка от ръководствата на ДГ и родителите
2. Изградена електронна система за записване на учениците в първи клас, която гарантира прозрачност на процеса.	✓ Процент на включени училища в електронния регистър.
3. Изграден механизъм за проучване на потребностите при избор на учебно заведение.	✓ Документи с данни, свързани с достъпа и обхвата.

4. Изграден механизъм за реинтегриране на преждевременно напусналите ученици и създаване условия за завършване на основно образование.	✓ Процент на увеличен брой на реинтегриране на ученици в общото и професионалното образование.
5. Изградена система за събиране и обработване на данни за демографската ситуация в краткосрочен план за община Търговище.	✓ Списъци и регистри на деца и ученици, изготвени от отдел ГРАО.
6. Изготвяне на списъци с подлежащите на задължително предучилищно и училищно образование деца и ученици със специални образователни потребности и ученици в риск или отпаднали от училище.	✓ Процент обхванати от системата на образованието в ранна детска възраст - от 5 години до 16 години задължителна училищна възраст.
7. Осигуряване на условия за целодневна организация на образователния процес във всички училища.	✓ Брой обхванати ученици и брой изградени групи за целодневна подготовка.
2. Стратегическа цел: Подобряване на качеството на предучилищното и училищното образование	
1. Разработена общинска програма за квалификация на педагогическите специалисти.	✓ Брой педагогически и управленски кадри, преминали през курсове за повишаване на квалификацията.
2. Реализирани проекти за повишаване на квалификацията на педагогическите и ръководни кадри в системата на детските градини и училищата.	✓ Брой учители и директори, брой, получени квалификационни кредити.
3. Реализирани иновативни практики в образователния процес. Създаване на иновативни училища.	✓ Брой реализирани иновации. Брой иновативни училища в община Търговище.
4. Обмен на учители и ученици за повишаване на квалификацията и запознаване със съвременни образователни технологии.	✓ Брой училищни колективи, брой обучения.
5. Подкрепени млади педагогически кадри.	✓ Брой, работещи учители на възраст 25-35 години. Достигане до 15% на младите учители.
6. Разширено партньорство с университети за провеждане на педагогически практики на студенти.	✓ Брой сключени договори с висши училища.
7. Изградена и внедрена единна електронна система за обмен, обработка на информация и координация.	✓ Брой ползватели на системата.

8. Въведени критерии за качество на финансовото управление в рамките на делегираните бюджети на общинско ниво.	✓ Брой отчети за осъществяване на текущ контрол.
9. Изготвени и въведени критерии за добри финансови практики.	✓ Показатели за подобрено финансово управление – статистика, доклади, анализи.
10. Оптимизиране на неефективни общински училища.	✓ Брой оптимизирани неефективни общински училища.
11. Програми за разширяване модела на целодневно обучение.	✓ Брой училища на целодневна организация, брой обхванати ученици.
12. Изграждане на средищни детски градини за обучение, възпитание и социализиране на деца.	✓ Брой средищни детски градини.
13. Реализирани съвместни политики между ДГ и училища.	✓ Брой реализирани политики.
3. Стратегическа цел: Модернизиране на МТБ и осигуряване на подкрепяща среда за обучение, възпитание и социализация	
1. Програма за определяне на приоритетни детски градини и училища, включени в мерки за подобряване на сградния фонд и материалната база, съобразена с демографските тенденции.	✓ Брой училища с реализирани дейности.
2. Реализирани проекти и партньорства за реконструкция на сградния фонд за образование и повишаване на енергийната му ефективност.	✓ Брой на детските градини и училищата с въведени мерки за енергийна ефективност.
3. Въвеждане на едносменен режим на обучение в образователната система.	✓ Брой училища на едносменен режим на обучение.
4. Осигуряване на ефективен охранителен режим на всички училища и детски градини. Разширяване на системата за видеонаблюдение и пожароизвестяване.	✓ Брой ДГ и училища с изградена система за видеонаблюдение и пожароизвестяване.
5. Увеличен брой на училищата с адаптирана архитектурна среда за провеждане на образователен процес и приобщаване на деца с увреждания или проблеми в развитието.	✓ Брой на новоизградените съоръжения и помощни средства за осигуряване на достъпна среда.
6. Подпомагане оборудването на кабинети и учебни стаи в училищата.	✓ Брой на учебните заведения с разширена сградна база. Брой детски градини и училища с модернизирана физическа среда.

7. Привеждане на детските и училищните дворове в съответствие с изискванията за безопасност на децата и учениците и свеждане до минимум на достъп на външни лица.	✓ Брой на детските и училищни дворове, осигуряващи безопасност на децата.
8. Изграден механизъм за подкрепа на ръководствата на ДГ и училищата при дейности, насочени към осигуряване на съвременни условия за хранене.	✓ Брой модернизирани ученически столове и кухни.
4. Стратегическа цел: Модернизиране на професионалното образование в община Търговище	
1. Въведен механизъм за проучване на потребностите на бизнеса от професионално образование в процеса на изготвяне на държавния план-прием.	✓ Брой анализи за потребностите на бизнеса от различни аспекти на икономиката.
2. Изградени партньорства за предоставяне на стажове и учебна практика на ученици в процеса на обучение. Въведена дуална система на обучение.	✓ Брой обхванати ученици в системата на дуалното обучение.
3. Създаване на групи по интереси за ранно професионално ориентиране. Връзка с пазара на труда със съдействието на местния бизнес, организации и институции за придобиване на ключови компетентности.	✓ Брой изградени групи и брой обхванати ученици.
4. Разработени програми между професионални училища, бизнеса, организации и институции за придобиване на непрекъсната квалификация и преквалификация с цел стимулиране възможности за учене през целия живот.	✓ Брой програми, брой професионални направления.
5. Стратегическа цел: Превенция на рисковото поведение сред учениците	
1. Ежегодно актуализиране с цел подобряване на ефективността на предлаганите услуги на общинско ниво за подкрепа на приобщаването на деца с образователни трудности.	✓ Брой на деца и ученици, брой предлагани услуги.
2. Разработена общинска стратегия за подкрепа за личностно развитие. Осигуряване на психологическа, кариерна и социална подкрепа на деца и ученици с подчертани способности и дарби.	✓ Брой реализирани дейности, брой обхванати деца.
3. Реализирани проекти и програми, насочени към подобряването на средата и приобщаването към образователния процес на деца с увреждания или проблеми в развитието в детски градини и училища.	✓ Брой включени детски градини и училища.

4. Реализиране на общински програми за промоция, профилактика и рехабилитация на детското здраве.	✓ Брой деца и ученици, участвали в различни здравни инициативи.
5. Подобрено взаимодействие със спортните клубове и изградени условия за двигателна активност и участие в спортни състезания на общинско ниво.	✓ Данни за брой на децата и учениците, включени в спортните клубове и техните инициативи.
6. Реализирани проекти/дейности в областта на превенциите на противообществените прояви на малолетни и непълнолетни.	✓ Брой дейности, брой обхванати ученици.
7. Реализиране на програми и информационни кампании и др. за превенции на асоциално поведение, зависимости от наркотиците, ХИВ/СПИН и др.	✓ Брой програми, брой обучители.
8. Реализиране на проекти за превенция на агресията и защита на жертвите от психическо насилие в детска възраст.	✓ Брой модернизирани превантивно-информационни центрове.

X. ФИНАНСИРАНЕ НА ЦЕЛИТЕ И МЕРКИТЕ НА СТРАТЕГИЯТА

Финансирането на настоящата Стратегия се осъществява със средства от Европейските структурни фондове, чрез Държавния бюджет, Общинския бюджет, Делегирания бюджет на институциите, както и чрез дарения, спонсорство и други финансови източници.

XI. ПЛАНИРАНЕ И ОЦЕНКА НА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ЦЕЛИТЕ НА СТРАТЕГИЯТА

1. ПЛАНИРАНЕ НА СТРАТЕГИЯТА

Стратегията за развитие на образователната система в община Търговище за периода 2016–2020 г. предвижда постигане на поставените стратегически цели чрез мерки и дейности, разработени в програми за четири периода:

- I период – от утвърждаване на стратегията – до август 2017 г.;
- II период – от септември 2017 г. до август 2018 г.;
- III период – от септември 2018 г. до август 2019 г.;
- IV период – от септември 2019 г. до август 2020 г.

Графикът на периодите може да бъде актуализиран в съответствие с динамиката на социално-икономическото развитие на Общината и факторите, влияещи върху образователния процес в национален план.

Актуализация може да се извърши при необходимост след оценката за въздействието.

2. ОЦЕНКА НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА СТРАТЕГИЯТА

За наблюдение изпълнението на програмите за съответните периоди се създава работна група в състав: председател – зам.-кмет по образованието на Община Търговище и членове представители на: Постоянната комисия по образование, култура, културно-историческо наследство и вероизповедание към Общински съвет Търговище; обществени консултативни съвети, национално представени работодателски и синдикални организации в Република

България за Община Търговище, РУО-Търговище и други. Работната група прави преглед на изпълнението на програмите.

2.1. ЦЕЛ НА ОЦЕНКАТА

Оценката на изпълнението на Стратегията е насочена към вземане на решение, основано на факти, данни, аналитични изводи и препоръки за формиране на местната политика за развитие на образователната система в следващите периоди от време и съобразно националните и европейски изисквания и приоритети.

2.2. ИЗВЪРШИТЕЛ НА ОЦЕНКАТА

Извършител на оценката е Община Търговище – водеща институция по изпълнението на Стратегията.

2.3. ПЕРИОДИЧНОСТ НА ОЦЕНКАТА

Проследяването на изпълнението на Стратегията и постигнатите резултати се осъществява чрез три междинни (след приключване изпълнението на програмите за I, II и III период) и една окончателна оценка (след приключване изпълнението на програмата за IV период и окончателното изпълнението на Стратегията). Целта на междинните оценки е да бъдат идентифицирани предизвикателства пред текущото изпълнение и да се набележат мерки за оптимално постигане на очакваните резултати от Стратегията.

Актуализация на Стратегията може да бъде направена след междинната оценка с оглед на същността на идентифицираните предизвикателства. Окончателната оценка е базирана на преглед и анализ на цялостното изпълнение на Стратегията и следва да даде насоки за политиките след 2020 г.

XII. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Настоящата стратегия ще се реализира от община Търговище в периода 2016-2020 г. в партньорство с: Областна администрация – Търговище, Регионално управление на образованието – Търговище, Отдел закрила на детето, Дирекция „Социално подпомагане“, РДВР, КАТ, Регионална здравна инспекция, Синдиката на българските учители, Синдикат „Образование” към КТ „Подкрепа”, Съюза на работодателите в системата на народната просвета в България, Сдружението на директорите в средното образование в РБ, НПО, кметове и кметски наместници, директори на детски и учебни заведения, ЦПЛР-ОДК Търговище, училищни настоятелства, ученически съвети/парламенти, Общински културни институти, читалища и други.

Стратегията за развитие на образователната система в община Търговище представя регионални, национални и европейски приоритети за осигуряване на интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж, който да отразява обективното състояние на образователната система и да набелязва необходимите структурни промени в краткосрочен период.

Документа има задача да изгради система за постигане на иновативно, достъпно и качествено образование в община Търговище в периода 2016-2020 година.

Реализирането на стратегията е последователен и отворен във времето процес, който следва динамиката на промените в обществено-икономическия живот на общината. За постигане на целите е необходимо обединяване усилията на всички заинтересовани страни.

Изготвили:
Експерти от Дирекция „Хуманитарни дейности“, Община Търговище

Съгласували:
К. Костов – Директор на Дирекция „Хуманитарни дейности“, Община Търговище
Р. Матева – Заместник-кмет на Община Търговище